

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 20 grudnia 2023 r.

Poz. 5981

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II. 4131.2.322.2023 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 18 grudnia 2023 r.

Działając na podstawie art.85, 86 i 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn.zm.) oraz art.43 ust.10, art.104 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023r. poz.901 z późn.zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

-ust.3 załącznika Nr 2 do uchwały Nr LXXIII/713/23 Rady Gminy Solina z dnia 28 listopada 2023r. w sprawie określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie oraz zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, zasiłków na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych przyznawanych pod warunkiem zwrotu.

Uzasadnienie

W dniu 28 listopada 2023r. Rada Gminy Solina podjęła uchwałę Nr LXXIII/713/2023

w sprawie określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie oraz zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, zasiłków na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych przyznawanych pod warunkiem zwrotu.

W podstawie prawnej uchwały powołano m.in. art.43 ust.1-2 i ust.10, art. 96 ust.2 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023r. poz.901 z późn.zm.)

Stosownie do art. 43 ust.10 u.p.s. rada gminy, w drodze uchwały, określa wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

W ust.3 zał. nr 2 do przedmiotowej uchwały Rada Gminy Solina określiła zasady zwrotu wydatków na świadczenia pomocy społecznej. W szczególności wskazano, że zwrotu wydatków dokonuje się jednorazowo lub w miesięcznych ratach, których wysokość i terminy zwrotu przyznanego świadczenia określone są w decyzji administracyjnej, ponadto wysokość jednorazowej raty nie może być niższa niż 10 % należności wymaganej do zwrotu, maksymalny okres zwrotu wynosi 12 miesięcy.

W ocenie organu nadzoru Rada Gminy w tym zakresie przekroczyła delegację ustawową określoną w art.43 ust.10 u.p.s., bowiem zasady zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie nie obejmują kwestii udzielania ulg w spłacie należności. W tym zakresie obowiązują bowiem regulacje ustawowe, określone w art. 104 ust.4 u.p.s. Zgodnie z treścią tego przepisu w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie, z tytułu opłat określonych w ustawie oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ, który wydał decyzję w sprawie zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej, może odstąpić od żądania takiego zwrotu, umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty.

W tej materii przepisy te należy uznać za kompletne i nie podlegające rozszerzeniu w uchwałach samorządowych organów stanowiących.

Zgodnie z generalną klauzulą kompetencyjną, zobowiązującą jednostki samorządu gminnego do stanowienia aktów prawa miejscowego "na podstawie upoważnień ustawowych", zawartą w art. 40 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, rada gminy nie ma prawa do samoistnego, to jest nie znajdującego podstawy w normie ustawowej, kształtowania prawa na obszarze gminy. Przepisy gminne mogą być wydawane wyłącznie w ramach obowiązujących przepisów wyższego rzędu (Konstytucja, ustawa, rozporządzenie) i w zakresie upoważnień wyraźnie tam udzielonych określonym organom gminy.

Tymczasem Rada Gminy, nie mając upoważnienia ustawowego, określiła treść decyzji administracyjnej. Z regulacji art. 43 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej nie wynika upoważnienie do określenia kwestii proceduralnych, dotyczących wydania decyzji administracyjnej i jej elementów składowych.

W aktach prawa miejscowego przekroczenie delegacji ustawowej jest istotnym naruszeniem prawa. W uchwałach należy formułować postanowienia jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 10 listopada 2009 r. (sygn. akt II OSK 1256/09) wskazał, że wprowadzenie do uchwały przepisów ustawowych powoduje jej nieważność. Tym bardziej sprzeczne z prawem jest dokonywanie zmian w przepisach ustawowych i regulowanie niektórych kwestii w sposób odmienny niż w ustawie.

Z tych powodów organ nadzoru uznał, iż zakwestionowana uchwała w ww. zakresie wykracza poza zakres upoważnienia ustawowego zawartego w art. 43 ust.10 ustawy o pomocy społecznej, co stanowi istotne naruszenie prawa i prowadzi do nieważności uchwały w tej części.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego doręczenia.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Mariusz Jabłoński
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru